

Fremme lærelyst

Vurdering for lærelyst

Grenlandskonferansen 2023

Anne-Erita G. Berta

Plan for dagen

- Hva ligger i begrepet lærelyst?
- Hva er formålet med vurdering?
- Gode tilbakemeldinger – hva gir vi tilbakemelding på?
- Hvordan kan du involvere elevene?
- Hvordan kan du stimulere til lærelyst?

Refleksjonsspørsmål

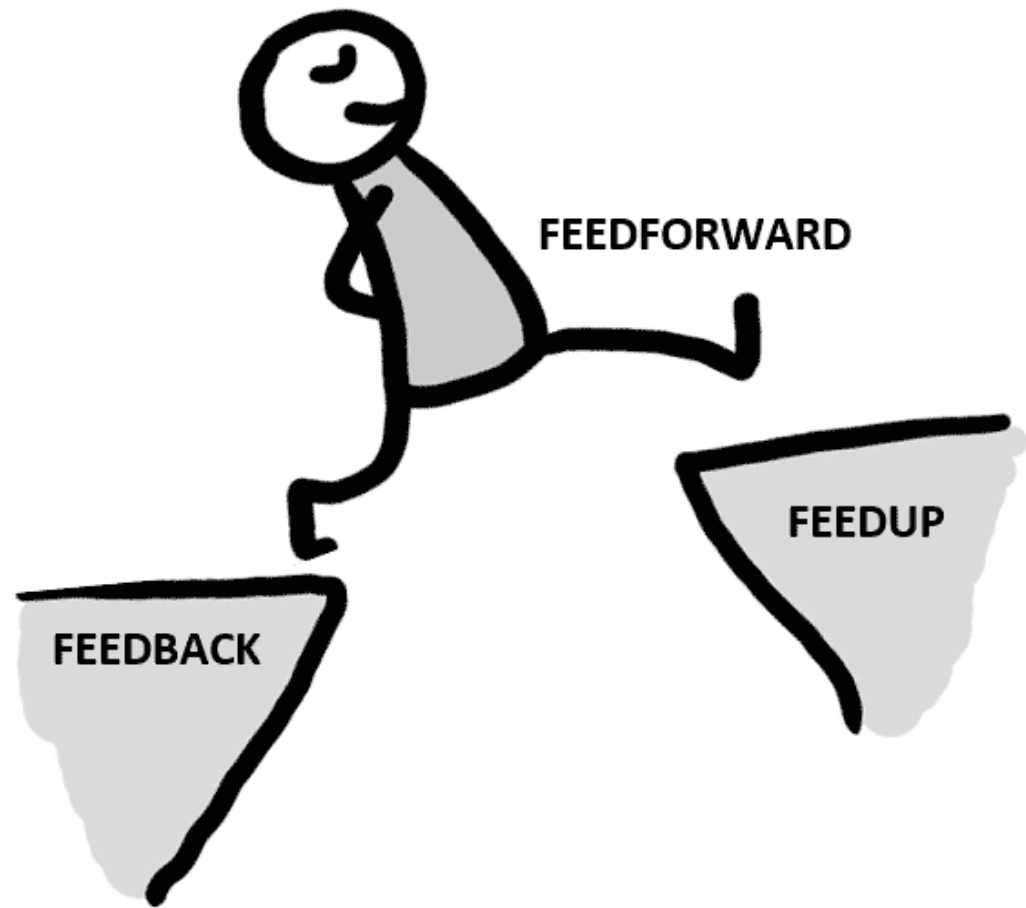
Hvordan definerer *du* lærelyst?

«All vurdering som skjer før avslutninga av opplæringa, er undervegsvurdering. Undervegsvurdering i fag skal vere ein integrert del av opplæringa, og skal brukast til å fremje læring, tilpasse opplæringa og auke kompetansen i fag. Undervegsvurderingane kan vere både munnleg og skriftleg.»

Hva er formålet med vurdering?

«**Formålet** med vurdering i fag er å fremje læring og bidra til lærelyst undervegs, og å gi informasjon om kompetanse undervegs og ved avslutninga av opplæringa i faget.»

(forskrift til opplæringsloven § 3-3).

Med utgangspunkt i forarbeidet

Forarbeid: Alle fagplanene i LK20 har en egen tekst om vurdering i faget som starter med;
"Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom....."

Reflekter og skriv ned aktive verb for ditt fag.

Hvordan stimulerer *du* til lærelyst i ditt klasserom?

Forskrift til opplæringslova kapittel 3: Individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregåande opplæring § 3-3. *Vurdering i fag*

«Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemåla i læreplanen i faget.

Kompetansemåla skal forståast i lys av teksten om faget i læreplanen. Elevar, lærlingar, lære kandidat og praksisbrevkandidatar skal vere kjende med læreplanen i faget.»

Forskrift til opplæringslova kapittel 3: Individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregåande opplæring § 3-3. *Vurdering i fag*

«Føresetnader, fråvær, orden eller åtferd skal ikkje inn i vurderinga i fag. Innsats er berre ein del av grunnlaget for vurdering dersom det følgjer av læreplanen i faget.»

**God
vurderingspraksis
bidrar til å
fremme lærelyst!**

**Negativ
vurderingspraksis
kan virke
læringshemmende**

Vurderingskultur og språk – hvilket språk snakker du?

- Vurdering
- Tilbakemelding
- Framovermelding
- Dialog
- Hverandrevurdering
- Egenvurdering
- Refleksjonssamtale
- Veiledning
- Utvikling

- Retting
- Feil
- Riktig
- Dårlig/Bra
- Prøver
- Karakterer
- Testing
- Svak/sterk
- Heldags/tentamen

Hvordan kan vi på vår skole sørge for å utvikle en felles tilbakemeldingskultur?

Verb, vurdering, mål og mening – kompetanse kan ikke måles!

- Verbene i fagfornyelsen kan ikke måles. De må *vurderes*.
- Tall og poeng er fine å bruke når vi *måler*. Er det hensiktsmessig å bruke tall eller tegn når vi vurderer?
- Hva får eleven av utbytte når vi leverer et tall eller symboler for å *vurdere* kompetanse?

Når vi gir tilbakemelding med tall, symboler eller vage formuleringer forteller vi egentlig bare eleven i hvilken grad det hen produserte var bra eller dårlig. Vi forteller ingenting om *hva* som var bra eller *hvordan* hen kan bli bedre.

Begrepet «lærelyst» knyttes til motivasjon og engasjement

Sten Ludvigsen (professor i pedagogikk, UiO)

https://www.youtube.com/watch?v=NWu_mRO4rol

Anne-Erita G. Berta

Vurdering som bidrar til **Mestringstro** (Bandura, 1997)

- Mestringstro er troen på at man selv har evnen til å organisere og utføre den handlingen som kreves for å nå det ønskede målet. (enkel)
- Mestringstroen forutsetter innsats og gjennomføring knyttet til en spesifikk oppgave på et spesifikt nivå.

I undervegsvurderinga i fag skal elevar, lærlingar, lærekandidatar og praksisbrevkandidatar:

- a) Delta i vurderinga av eige arbeid og reflektere over eiga læring og faglege utvikling
- b) Forstå kva dei skal lære og kva som blir venta av dei
- c) Få vite kva dei meistrar
- d) Få retteiing om korleis dei kan arbeide vidare for å auke kompetansen sin

Forskrift til opplæringslova Kap. II Undervegsvurdering, §3-10 Undervegsvurdering i fag

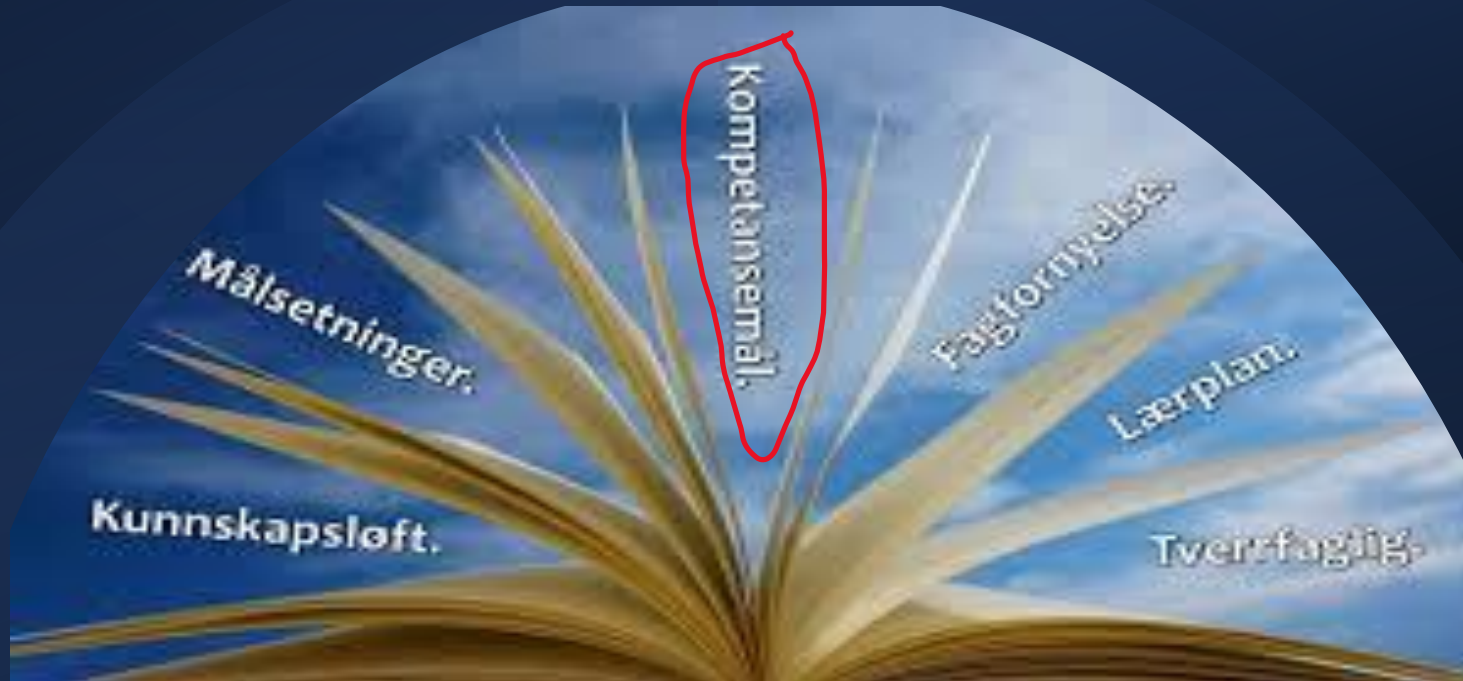

Kompetansebegrepet

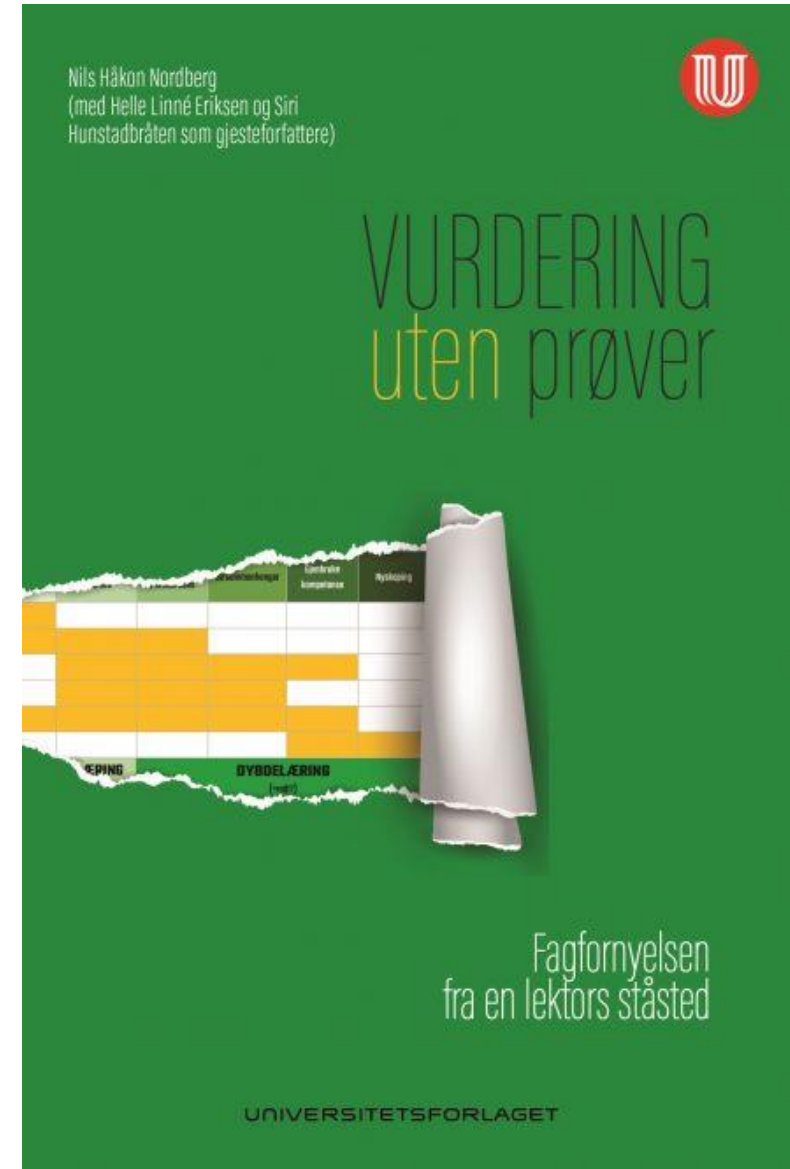
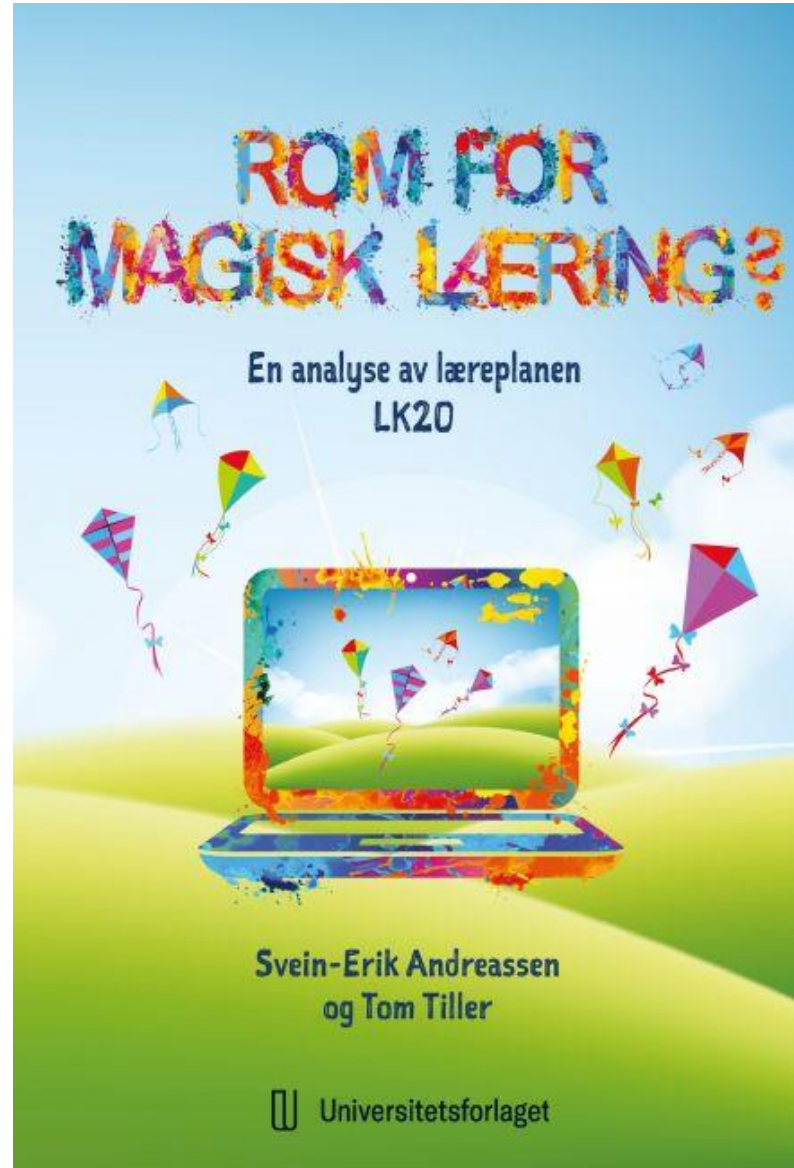
Vi vurderer kompetanse,
ikke kunnskap

God vurderingspraksis starter med kompetansemålene

«Fagfornyelsen er først og fremst en praksisreform, ikke en innholdsreform. Den pålegger lærerne å bruke metoder i undervisning og vurdering som legger opp til kreativitet, utforsking og kritisk tenkning. Som lærer har man ikke frihet til å velge bort det» (Nordberg 2021:49)

Et praktisk eksempel

Tina underviser i KRLE i en 9.klasse. I fire uker har de arbeidet med temaet etikk. Første økt med temaet brukte Tina på å introdusere relevante kompetansemål og sammen med elevene brøt de dem ned til konkrete læringsmål for perioden. Disse læringsmålene har stått på arbeidsplanen til elevene gjennom hele perioden og de har stadig blitt minnet om hvilke mål de jobber mot.

Gjennom en rekke ulike undervisningsformer har klassen jobbet med og utforsket temaet og Tina setter av en time til vurdering. Hun deler ut kompetansemålene til elevene og setter dem i grupper der de skal vurdere egen kompetanse opp mot kompetansemålene. Noen grupper diskuterer høyløst og er engasjerte i tolkningen av egen kunnskap og erfaring opp mot kompetansemålene. Tina går rundt og lytter og noterer seg hvilken kompetanse elevene viser. I en gruppe observerer Tina at den ene eleven føler at hen har god kompetanse, mens en annen på gruppa ikke forstår noe særlig. Her får eleven som føler seg trygg på kompetansemålene anledning til å «øve seg» ved å prøve å forklare egen kompetanse for medeleven. Medeleven lytter og viser interesse for å lære.

En elev som Tina beskriver som «midt på treet» faglig, rekker opp handa og forteller: «Tina, dette kompetansemålet må vi jobbe mer med, for jeg skjønner ikke hva «eksistensielle spørsmål» betyr, og det betyr at vi ikke har jobbet godt nok med det, for da ville jeg visst hva det betydde!».

Kompetansemålet hun har foran seg er: *«reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn»*

Læreplan for KRLE

«Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom muntlige, skriftlige, praktiske og digitale måter å arbeide med KRLE på. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i KRLE. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kunnskap om og forståelse for kristendom, andre religioner, livssyn, etikk og filosofi.»

Vurder:

Er Tinns vurderingspraksis god i forhold til målet om underveisvurdering i læreplan?

Tror du Tinns vurderingsarbeid bidrar til lærelyst? Hvorfor/hvorfor ikke?

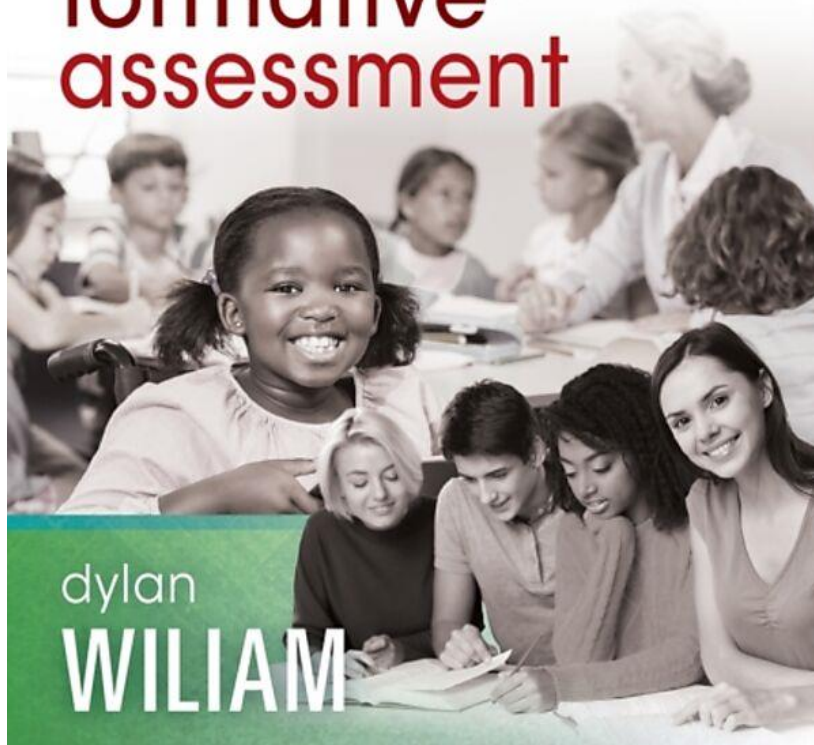

Kan du ta inspirasjon fra Tinns eksempel i ditt eget fag? Hvordan?

[second edition]

EMBEDDED

formative assessment

dylan
WILIAM

A bicycle with a basket is parked on a path at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The bicycle is silhouetted against the bright light. The path is paved and leads towards the horizon. The background shows some dry grass and a hazy landscape.

God underveisvurdering som bidrar til lærelyst, skal gi motivasjon til videre arbeid, beskrive mulige videre retninger og hjelpe eleven til en bedre måloppnåelse og mestring (Gamlem, 2021).

Tilpasset opplæring

Alle elever har ifølge
opplæringsloven § 1-2 rett
til å få opplæring i samsvar
med sine evner og
forutsetninger

Forhold som spiller inn...

Intrapersonlige forutsetninger:

- Konsentrasjon/fokus
- Motivasjon
- Viljestyrke/målbevissthet
- Selvinnsikt
- Modenhet
- Tilpasningsdyktighet
- Interesse

Ytre rammebetingelser:

- Sosioøkonomisk bakgrunn
- Geografi
- Familie
- Sosiale forhold
- Skole og lærere
- Metoder/aktiviteter
- Klasserommet (utforming)
- Læremidler

Alle elever har ifølge opplæringsloven § 1-2 rett til å få opplæring i samsvar med sine evner og forutsetninger

Intellektuelle evner

- Lesing
- Skrivning
- Hukommelse
- Læringsstrategier
- Observasjonsevne
- Dømmekraft
- Fornuft og logikk

Sosiale evner

- Sosial intelligens
- Kommunikative evner
- Innflytelse
- Lederevner
- Overtalelsevner
- Samarbeidsevner

Kreative evner

- Innovative evner (skaper og konstruerer)
- Problemløsning
- Fantasi
- Originalitet

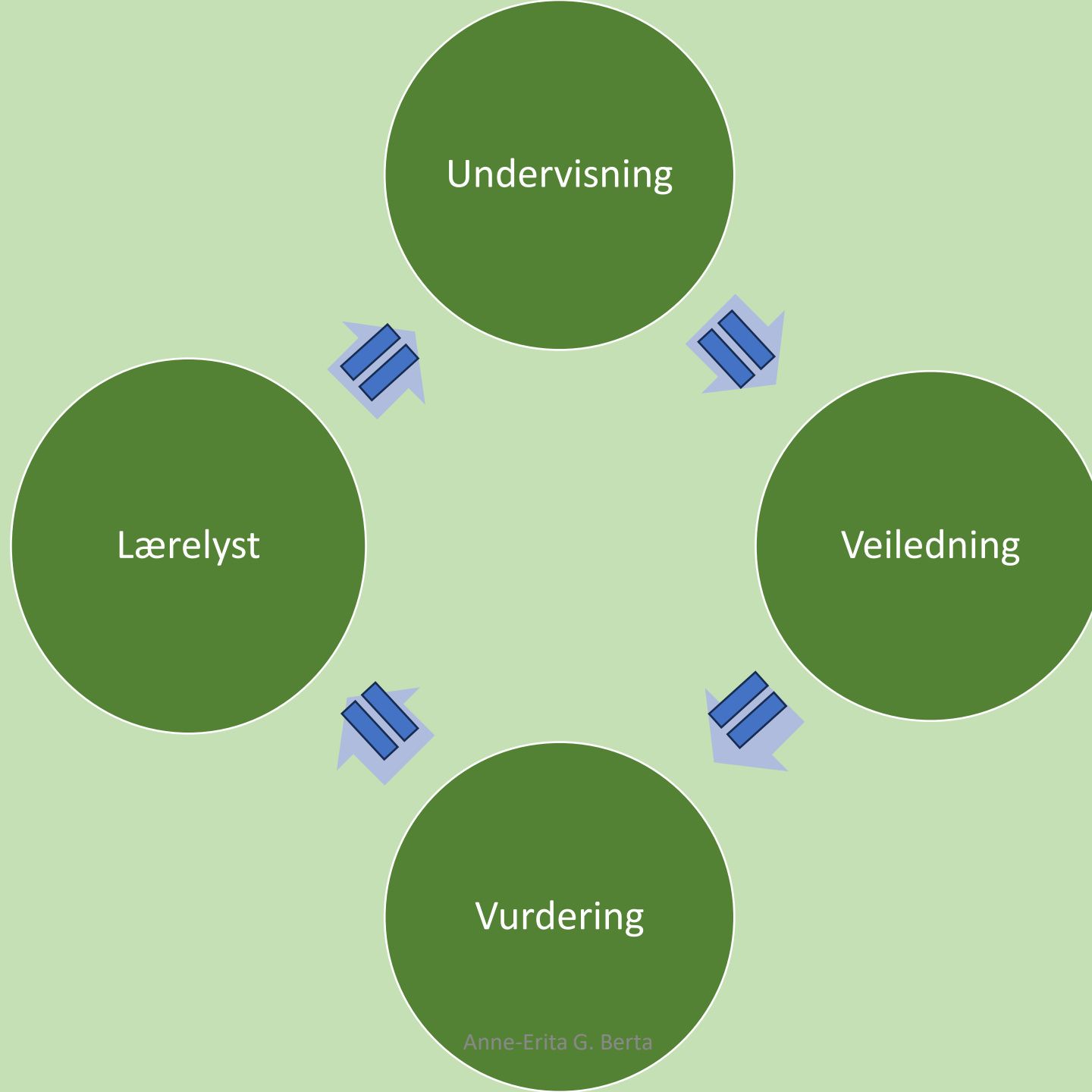

Hvordan ser ditt klasserom ut?

God faglig tilbakemelding:

- Tar utgangspunkt i prestasjon, mestring og forståelse.
- Tar utgangspunkt i mål for oppgave og kriterier.
- Gir informasjon som kan utvikle arbeidet og læringsprosessen.
- Gir hjelp til spesifikke problem.
- Fører til refleksjon og innsats.
- Brukes og fører til utvikling.

(Hentet fra Siv M. Gamlem Udir: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/undervisvurdering/tilbakemeldinger/>)

Anne-Erita G. Berta

Noen eksempler på verb

- stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske matematikk gjennom å leke, være kreative, undre seg og samtale om matematikk. (Ma4)
- stimulere til lærelyst ved at elevene får bruke kreativitet og fantasi og arbeide proessorientert med å utvikle muntlige og skriftlige ferdigheter (No7)
- stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske matematikk og løyse matematiske problem gjennom å vere kreative, resonnere og reflektere (Ma7)
- stimulere til lærelyst gjennom at elevene får søke kunnskap på ulike måter, innta ulike perspektiver og reflektere over hvordan kunnskap blir til (samf.4)
- stimulere til lærelyst gjennom varierte praktiske oppgaver i verkstedene og ved at elevene får komme med forslag til endringer i forbruk og visuelle omgivelser (K&H7)
- stimulere til lærelyst gjennom varierte praktiske oppgaver i verkstedene og ved at elevene får belyse utfordringer i samtiden gjennom skapende prosesser (K&H10)
- stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske matematikk og løyse matematiske problem gjennom å vere kreative, modellere og reflektere (No10)
- stimulere til lærelyst ved å la elevene få bruke fantasien og oppleve at det å prøve seg fram er en del av det å lære (No10)
- stimulere til lærelyst gjennom varierte praktiske oppgaver og ved at elevene får uttrykke tanker og meninger gjennom skapende prosesser (K&H4)
- stimulere til lærelyst ved at elevene får lære gjennom å være i bevegelse, leke, undre seg og bruke sansene sine (No4)
- stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter i varierte situasjoner. (Eng7)

**Hva vil du ta med deg
tilbake til ditt klasserom
fra i dag?**

<https://www.menti.com/alnsyrntkx1g>

Join at **menti.com**

KODE: 19 23 11 3

Referanser

- Andreasesen S-E. & Tiller T. (2021) *Rom for magisk læring?: En analyse av læreplanen LK20*, Oslo: Universitetsforlaget
- Butler, R. (1987). Task-involving and ego-involving properties of evaluation: effects of different feedback conditions on motivational perceptions, interest, and performance. *Journal of Educational Psychology*, 79(4), 474–482. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.79.4.474>
- Bloom B., Engelhart M.D., Furst, E.J., Hill, W.H. 1956, *Taxonomy of Educational Objectives*
- Butler, R. (1988). “Enhancing and undermining intrinsic motivation: The effects of task-involving and ego-involving evaluation on interest and performance”. *British Journal of Educational Psychology*, 58(1), 1-14.
- Fullan, M. (2002). The change. *Educational leadership*, 59(8), 16–20.
- Gamlem S.M. *Vurdering for lærelyst og mestring*. Oslo: Fagbokforlaget
- Gillespie, A. & Burner, T. (2019). Principals’ views on the implementation of grade-free middle schools in Norway: justifications, challenges and opportunities. *Nordic Journal of Education and Practice*, 13(2), 21-38.
- Hopfenbeck, T., Tolo, A., Florez, T., & El Masri, Y. (2013). Balancing trust and accountability? The Assessment for Learning programme in Norway, “Governing complex education systems” (GCES). OECD.
- Nordberg, N.H. 2021, *Vurdering uten prøver: Fagfornyelsen fra en lektors ståsted*, Oslo: Universitetsforlaget